

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/25/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5818200574
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mária Kašíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5818200574.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Márie Kašíkovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a JUDr. Jany Kotrčovej, v spore žalobkyne: J. G., rod. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., F. D. XXX, právne zastúpená: Mgr. Igor Palider, advokát, so sídlom F. XXX., proti žalovaným: v rade 1/ I. I., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., W. XXX, právne zastúpená: JUDr. Andrej Bryja, advokát, so sídlom T., R. XX, v 2/ rade S. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., T. X. X, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k pozemkom, na odvolanie žalovaného v rade 2/ proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 2C/12/2018-107 zo dňa 2. októbra 2020, v spojení s opravným uznesením č.k. 2C/12/2018-115 zo dňa 12. októbra 2020 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalobkyni voči žalovanému v rade 2/ **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

Žalobkyni voči žalovanej v rade 1/ **n e p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zrušil podielové spoluvlastníctvo žalobkyne a žalovaných v rade 1/, 2/ k pozemku E-KN parc. č. 454 - orná pôda o výmere 2118 m², zapísanej na LV č. XXXX, pre k. ú. F., pod B12 - G. J. v podiele 97/112, pod B14 - I. I. v podiele 360/5040 a pod B15 - G. S. v podiele 315/5040. Uvedenú nehnuteľnosť prikázal do výlučného vlastníctva žalobkyne a žalobkyňu zároveň zaviazal na vyrovnanie odstupujúceho spoluvlastníckeho podielu zaplatiť žalovanej v rade 1/ sumu 3.025,80 eur a žalovanému v rade 2/ sumu 3.500,- eur. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Vychádzal zo zistenia, že sporové strany mali v podielovom spoluvlastníctve dotknutú nehnuteľnosť a žalobkyňa v žalobe vyslovila, že spoluvlastníci by uprednostnili formu vyporiadania spoločných pozemkov ich reálnym rozdelením bez vzájomného vyplácania, pričom k žalobe priložila geometrický plán vyhotovený spoločnosťou Brandys s. r. o., so sídlom v Námestove zo dňa 14.02.2017, ktorým z pôvodnej E-KN parc. č. 454 boli novovytvorené C-KN parc. č. 1227/1 - trvalé trávne porasty o výmere 1797 m², C-KN parc. č. 1227/198 - trvalé trávne 37 m², ktoré parcely by boli prikázané do výlučného vlastníctva žalobkyne a ďalej C-KN parc. č. 1227/199 - trvalé trávne porasty o výmere 279 m² a C-KN parc. č. 1227/200 - trvalé trávne porasty o výmere 5 m², ktoré by boli prikázané do podielového vlastníctva žalovaných v rade 1/ a 2/. Poukázal na to, že z povahy podielového spoluvlastníctva založeného na zásade dobrovoľnosti vyplýva, že ak nedôjde k dohode, ktorýkoľvek spoluvlastník môže kedykoľvek požiadať súd o zrušenie spoluvlastníctva a jeho vyporiadanie. Právo podať žalobu vychádza zo zásady, že nikto nemôže byť spravodlivo nútený k tomu, aby zotrval v spoluvlastníckom vzťahu, ak mu to z akýchkoľvek dôvodov nevyhovuje. Určité obmedzenie obsahuje

len § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorý výnimočne umožňuje zamietnutie návrhu na zrušenie spoluvlastníctva a jeho vyporiadanie súdom z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Ak o zrušení a vyporiadaní spoluvlastníctva rozhoduje súd, musí pri procesnom postupe dodržať poradie a podmienky použitia jednotlivých spôsobov vyporiadania zrušeného spoluvlastníctva, nakoľko sú preň záväzné. V danom prípade vyporiadanie podielového spoluvlastníctva rozdelením veci nie je reálne, nakoľko sa nejedná o stavebný pozemok, ide o pozemok, s ktorým sa len ráta do budúca ako so stavebným pozemkom a vzhľadom na lokalitu, ako aj prístup, nie je možné vyčleniť z neho výmeru zodpovedajúcu spoluvlastníckemu podielu žalovanej v rade 1/. Vzhľadom k tomu, že predmet sporu nie je reálne deliteľný a taktiež spôsob vyporiadania navrhnutý žalovaným v rade 2/, ktorý je vzhľadom na záujem žalobkyne nereálny, rozhodol tak, že zrušil podielové spoluvlastníctvo a vec prikázal do výlučného vlastníctva žalobkyne a zároveň ju zaviazal zaplatiť žalovaným za odstupujúci spoluvlastnícky podiel primeranú náhradu, ako je to uvedené vo výroku rozsudku. Pri zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva bol nútený dodržať poradie a podmienky použitia jednotlivých spôsobov vyporiadania zrušeného spoluvlastníctva podľa § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka a súd nemôže vyporiadať spoluvlastníctvo v rozpore so spôsobmi a poradiem uvedeným v zákone, okrem prípadu uzatvorenia zmluvy medzi stranami sporu. Pri stanovení výšky spoluvlastníckeho podielu vychádzal zo všeobecnej ceny nehnuteľnosti určenej znaleckým posudkom č. 88/2020 znalca Ing. Jána Žochňáka. O trovách konania rozhodol s poukazom na ust. § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a vzhľadom k tomu, že žalobkyňa si v konaní neuplatnila nárok na náhradu trov konania, hoci bola úspešná, rozhodol, že žiadnej zo sporových strán sa náhrada trov konania nepriznáva.

2. V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku podal odvolanie žalovaný v rade 2/. Uviedol, že rozhodnutie a postup súdu sú rozporné s procesnými požiadavkami spravodlivosti, nerešpektujú všeobecne uznávané základné právne princípy, odopierajú spravodlivosť, vykladajú právo v rozpore s medzinárodnými zmluvami, s ktorými je Slovenská republika viazaná a vykladajú ich teoreticky a iluzórne a reštriktívne. Odôvodnenie rozhodnutia nespĺňa zákonom stanovené podmienky. Napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný, pretože súd o podanej žalobe nerozhodoval v zmysle žaloby, pričom touto žalobou je viazaný a žaloba počas konania nebola zmenená. Nedostatočné odôvodnenie spočíva aj v tom, že súd prvej inštancie neuviedol všetky jeho vyjadrenia v konaní. Namietal, že mu nebol doručený znalecký posudok a nebola mu poskytnutá lehota na vyjadrenie sa k tomuto znaleckému posudku a zároveň žiadal vypočítať znalca, ktorý nepoužil pri stanovení ceny polohovú metódu. Má za to, že sporný pozemok sa nachádza medzi pozemkami evidovanými v registri „C“, preto jeho hodnota musí mať značne vyššiu hodnotu, ako bola stanovená znaleckým posudkom. Keďže je vedená nehnuteľnosť v registri „C“, nie je možné aplikovať na uvedené zákon č. 180/1995 Z. z. o zákaze drobenia pozemkov. V konaní navrhol, aby nedošlo k zrušeniu podielového spoluvlastníctva v zmysle § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pričom súd sa týmto jeho návrhom nezaoberal. Súd prvej inštancie sa nezaoberal jeho námietkami o hodnote jeho vlastníctva, nakoľko okolité pozemky sú evidované v registri „C“, sú zastavané a sporný pozemok hraničí s týmito pozemkami z každej strany. Tvrdenie súdu prvej inštancie v bode 23. odôvodnenia, že spôsob vyporiadania ním navrhnutý vzhľadom na záujem žalobkyne je nereálny, nemá oporu v dokazovaní. Súd prvej inštancie konal formalisticky a nevychádzal z princípov materiálneho poňatia štátu. Hodnotenie dôkazov nemá racionálny základ a výklad a aplikácia právnych predpisov je v extrémnom nesúlade a odkláňa sa od ustálenej judikatúry. Postup súdu je účelový a spôsobuje obavu z nestrannosti. Ústava Slovenskej republiky garantuje právo vlastníť majetok (čl. 20) a uvedené bolo v predmetnom konaní porušené. Súd ignoroval jeho návrhy podané písomne, a to vyporiadať spoluvlastníctvo zámenou za spoluvlastnícky podiel žalobkyne v inom pozemku, čo v napadnutom rozsudku súd ani neuviedol. Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Žalobkyňa sa vyjadrila k odvolaniu žalovaného v rade 2/ s tým, že s jednotlivými dôvodmi odvolania sa nestotožňuje a považuje ich za účelové a žalovaný v rade 2/ len sleduje úmysel predĺžovať súdne konanie. K námietke, že súd nerozhodol v zmysle jej žalobného návrhu, poukázala na to, že v konaniach o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva súd nie je viazaný návrhom strán, a teda ani znením petitu so spôsobom vyporiadania spoločného pozemku. Po vykonaní dokazovania bolo zrejmé, že spôsob reálneho rozdelenia podľa jej pôvodného návrhu sa nestretol s pochopením žalovaných a bolo namieste uvažovať o druhom spôsobe vyporiadania spoluvlastníctva. Žalovaný v rade 2/ od začiatku konania menil svoje postoje k vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva. V písomnom vyjadrení zo dňa 23.07.2018 uviedol, že navrhované reálne rozdelenie podľa priloženého geometrického plánu je pre neho absolútne nevýhodným riešením čo do účelného využitia týchto

novovzniknutých pozemkov, v budúcnosti, nakoľko ide o veľmi úzke pozemky a tieto by nemohol nijakým spôsobom reálne obhospodarovať. Žalovaný navrhoval vyporiadanie podielového spoluvlastníctva so zámenou jej podielu v inom pozemku, k čomu po určitých rokovaniach aj pristúpila, avšak žalovaný v rade 2/ následne zmenil svoj postoj a začal podmieňovať svoj súhlas s vyporiadáním pozemku E-KN parc.č. 454 s vyporiadáním spoluvlastníctva jeho a žalobkyne vo všetkých spoločných pozemkoch a navyše požadoval prevod na jeho osobu najlukratívnejších pozemkov v podstatne vyššej výmere, ako prislúchala na jeho spoluvlastnícky podiel. Na formu tohto nátlaku žalovaného v rade 2/ nepristúpila. Napokon žalovaný v rade 2/ vôbec nepredložil žiadne relevantné dôkazy k svojim účelovým tvrdeniam ako aj odvolacím dôvodom, ktoré uvádzal a uvádza. Pokiaľ namietal stanovenú cenu znaleckým posudkom, na preukázanie svojho tvrdenia nepredložil žiadne dôkazy, napr. iný znalecký posudok. Taktiež pokiaľ namietal navrhované rozdelenie pozemkov v zmysle geometrického plánu predloženého žalobkyňou, mal žalovaný v rade 2/ dostatok času a možnosti rešpektujúc princíp koncentrácie súdneho konania konkrétne navrhnúť a predložiť do súdneho konania použiteľný nový geometrický plán s jeho návrhom reálneho rozdelenia. Žalovaný v rade 2/ v odvolaní opäť neuvádza žiadne relevantné dôvody hodné osobitného zreteľa, prečo by nemalo dôjsť k zrušeniu podielového spoluvlastníctva. Aby súd zamietol návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva si to vyžaduje veľmi presvedčivé subjektívne dôvody na strane účastníka, ktorý sa takéhoto postupu dovoľáva. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR ako sp.zn. 1Cdo 84/2009, 4Cdo 137/97, R 100/99. Pokiaľ poukázal na čl. 20 Ústavy SR, má za to, že postup súdu v zmysle § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka je postupom v úplnom súlade so zákonom. Tvrdenie žalovaného v rade 2/ v odvolaní, že dala rozdeliť geometrickým plánom pozemok a zapísať parcelu reg. „C“ evidovanú na katastrálnej mape pod č. 1227/1 trvalé trávnaté porasty o výmere 2.118 m² je nepodložené a klamlivé. ňou predložený geometrický plán nebol doteraz nikým podaný na zápis do katastra. Nestotožňuje sa s názorom žalovaného v rade 2/, že rozsudok súdu prvej inštancie a jeho odôvodnenie trpí vadami a závery sú inkonzistentné. Navrhuje napadnutý rozsudok potvrdiť a zaviazat' žalovaného v rade 2/ k náhrade trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

4. Žalovaná v rade 1/ k odvolaniu žalovaného v rade 2/ uviedla, že v tomto prípade rozdelenie pozemku je technicky možné, no v žiadnom prípade nie je účelné, teda samostatný pozemok ako vlastníčke nemôže aj naďalej slúžiť spôsobom, ktorý zodpovedá jeho povahe, a teda nedá sa účelne využiť. Za účelom zistenia všeobecnej hodnoty pozemku bol vyhotovený znalecký posudok č. 88/2020, ktorý ohodnotil predmetný pozemok KN E parc. č. 454 o výmere 2.118 m² orná pôda na sumu 56.000,- eur, teda 26,44 eur/m². Podľa jej názoru ide o relevantný dôkaz o hodnote predmetného pozemku. Námietky odvolateľa pokladá za účelové a je vzťahom medzi žalobkyňou a žalovaným v rade 2/, ktorý je zrejmy aj zo samotného spisu. Súd nie je viazaný obsahom žaloby o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva a nie každá zmena žaloby je zmenou žaloby podľa § 139 CSP. Pri týchto typoch konaní je súd viazaný hmotnoprávnou normou čo do spôsobu, akým má daný vzťah usporiadať a pritom sa môže pohybovať v rámci pravidiel danej hmotnoprávnej normy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo 183/2011). Navrhuje napadnutý rozsudok potvrdiť a priznať jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rade 2/.

5. Krajský súd v Žiline ako odvolací súd (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas sporová strana proti rozsudku, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1, § 359, § 362 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal napadnuté rozhodnutie v intenciách § 379 a § 380 CSP a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

6. Jednou zo základných podmienok konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je bezpečné zistenie, že k predmetnej nehnuteľnosti v čase rozhodovania spoluvlastníctvo sporových strán trvá. Uvedené mal súd preukázané z LV č. XXXX pre k.ú. F., obec F., okres T..

7. Žalovaný v rade 2/ ako prvú odvoláciu námietku uviedol, že súd rozhodoval o zrušení a vyporiadání podielového spoluvlastníctva mimo žalobného návrhu podaného žalobkyňou, keď táto v žalobe navrhovala reálne rozdelenie nehnuteľnosti. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na stanovisko Najvyššieho súdu SR k rozhodovaniu súdov o podielovom spoluvlastníctve (R 54/73), v ktorom je konštatované: „Spôsob zrušenia podielového spoluvlastníctva a vyporiadania spoluvlastníkov, ak medzi nimi nedošlo k dohode, upravuje ust. § 142 Občianskeho zákonníka. Toto ustanovenie uvádza nielen jednotlivé možné spôsoby zrušenia a vyporiadania spoluvlastníctva, ale udáva aj poradie, v ktorom ich

súd môže použiť. Predovšetkým má súd rozdeliť vec medzi spoluvlastníkov podľa výšky podielov a iba ak rozdelenie veci nie je dobré možné, môže súd prikázať vec za primeranú náhradu jednému alebo viacerým spoluvlastníkom. Tretí spôsob zrušenia a vyporiadania, totiž nariadenie predaja s rozdelením výťažku podľa podielov, je až poslednou možnosťou, ku ktorej smie súd prikrčiť iba v tom prípade, ak žiadny zo spoluvlastníkov vec nechce. Súdny nie sú viazané žalobným ani prípadným vzájomným návrhom, pokiaľ ide o formu vyporiadania spoluvlastníkov, ale zhodne so zásadou vyjadrenou v rozhodnutí uverejnenom pod č. 4/1966 Zb. rozhodnutí a oznámení ČFSR, môžu nariadiť zrušenie spoluvlastníctva aj iným ako navrhovaným spôsobom.“ Rovnaké stanovisko zaujal Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp.zn. 4Cdo 183/2011 z 29. novembra 2011, v ktorom vyslovil: „Ktorýkoľvek spoluvlastník môže kedykoľvek požiadať súd o zrušenie spoluvlastníctva a o jeho vyporiadanie, ak nedôjde k dohode medzi spoluvlastníkmi. Súdne konanie začína len na návrh (ktoréhokoľvek) spoluvlastníka (bez ohľadu na výšku jeho spoluvlastníckeho podielu). Súd, ktorý je povinný postupovať podľa zákonom ustanoveného poradia (§ 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka) však nie je viazaný návrhmi ani vzájomnými návrhmi účastníkov konania, pokiaľ ide o formu vyporiadania podielového spoluvlastníctva v zmysle zásady vyplývajúcej z ustanovenia § 153 ods. 2 OSP /§ 216 ods. 2 CSP v súčasnej dobe/ (avšak ani takéto návrhy nemožno v konaní nechať bez povšimnutia). V konaní o zrušení spoluvlastníctva a vykonaní vyporiadania je jeho predmetom vždy celá vec patriaca do podielového spoluvlastníctva a vyriešenie všetkých právnych vzťahov spoluvlastníkov (alebo jedného z nich) k tejto veci.“

8. Z vyššie konštatovaného vyplýva, že odvolacia námietka žalovaného v rade 2/, že súd rozhodoval nad rozsah žalobného návrhu žalobkyne je preto neopodstatnená. súd bol viazaný návrhom v rozsahu označenia nehnuteľnosti, ku ktorej má byť zrušené podielové spoluvlastníctvo, avšak nie návrhom na spôsob vyporiadania zrušeného podielového spoluvlastníctva, v tejto časti bol povinný postupovať podľa zákonom ustanoveného poradia (§ 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

9. V preskúmvanej veci je predmetom konania zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k pozemku EKN parc. č. 454, ktorý je v katastri nehnuteľnosti evidovaný ako orná pôda. Preto je nutné vyriešiť otázku zásadného právneho významu spočívajúcu v tom, či so zreteľom na ust. § 22 až § 24 zák. č. 180/1995 Z.z. možno podielové spoluvlastníctvo, ktorého predmetom je poľnohospodársky pozemok nachádzajúci sa mimo zastavaného územia obce zrušiť a vyporiadať aj reálnym rozdelením v zmysle výšky podielov jednotlivých podielových spoluvlastníkov, ak ich výmera nedosahuje 2.000 m². V záujme zamedzenia drobenia poľnohospodárskych pozemkov a lesných pozemkov nachádzajúcich sa mimo zastavaného územia obce možno pri prechode alebo prevode vlastníctva k nim postupovať len podľa zákona (§ 21 ods. 1 zák. č. 180/1995 Z.z.). Účelom zák. č. 180/1995 Z.z. vo všeobecnosti je zamedzenie nežiaducemu stavu, ktorý spočíva v drobení poľnohospodárskych a lesných pozemkov. Dôvodom tejto právnej úpravy je snaha vedúca k zabezpečeniu funkčnosti poľnohospodárskej a lesnej výroby, a preto v zmysle § 21 ods. 1 zák. č. 180/1995 Z.z. dochádza k obmedzeniu nielen vlastníkov takýchto pozemkov v podobe obmedzenia ich zmluvnej voľnosti v rámci ich právnych úkonov, ale aj k obmedzeniu súdu v spôsobe rozhodnutia či už v rámci konania o zrušení a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva alebo v konaní o dedičstve. Toto obmedzenie spočíva v tom, že ani právnym úkonom vlastníka takejto nehnuteľnosti, ani rozhodnutím súdu, ktorý o takejto nehnuteľnosti rozhoduje, nemôže vzniknúť poľnohospodársky pozemok menší, ako 2.000 m². Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp.zn. 1Cdo 187/2006 vyslovil, že: „Podielové spoluvlastníctvo, predmetom ktorého je poľnohospodársky pozemok nachádzajúci sa mimo zastavaného územia obce, nemožno zrušiť a vyporiadať prikázaním celej nehnuteľnosti do (nového) spoluvlastníctva, pokiaľ na novovzniknuté spoluvlastnícke podiely pripadne výmera nižšia, než 2.000 m² (u poľnohospodárskeho pozemku), resp. výmera nižšia ako 5.000 m² (u lesných pozemkov)“. Vzhľadom k tomu, že výmera pozemku, ktorý je predmetom tohto konania je 2.118 m² a spoluvlastnícky podiel žalovaného v rade 2/ predstavuje 315/5040-ín, čo v prepočte znamená, že na jeho podiel pripadá výmera 132,38 m², v danom prípade neprichádza do úvahy reálna deľba podielového spoluvlastníctva k spornému pozemku. Zákon č. 180/1995 Z.z. ohľadne zákazu drobenia pozemkov neuvádza, že uvedené sa dotýka iba pozemkov zapísaných v registri „E“, ako to konštatoval žalovaný v rade 2/ vo svojom odvolaní.

10. Pokiaľ žalovaný v rade 2/ poukazoval na to, že predmetný pozemok sa nachádza a hraničí s pozemkami, ktoré sú vedené v registri „C“ a niektoré okolité pozemky sú už i zastavané, je nutné poukázať na to, že neprichádza tu reálna deľba do úvahy ani z toho dôvodu, že predmetný pozemok je prístupný iba z jednej strany, a to strany, ktorá je užšia a výmera 132,38 m², ktorá by pripadala na spoluvlastnícky podiel žalovaného v rade 2/ nemôže predstavovať stavebný pozemok.

Preto súd prvej inštancie správne postupoval, keď dospel k zrušeniu a vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva druhým spôsobom v zmysle § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pričom prihladol najmä na výšku spoluvlastníckych podielov jednotlivých podielových spoluvlastníkov a vec prikázal do výlučného vlastníctva žalobkyne, ktorej spoluvlastnícky podiel bol najväčší a pripadala výmera na jej spoluvlastnícky podiel vo výške 1.834,33 m². Takýmto zrušením a vyporiadáním podielového spoluvlastníctva nedošlo k obmedzeniu vlastníckeho práva žalovaného v rade 2/, čo by v konečnom dôsledku mohlo znamenať rozpor najmä s čl. 20 Ústavy SR, ako to žalovaný v odvolaní namietal. Ústava SR, tak aj medzinárodné dokumenty (najmä Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd - čl. 1) umožňujú prijatie zákona, ktorým sa upravuje užívanie majetku, ak je splnený všeobecný záujem na prijatí takéhoto zákona.

11. Keďže obmedzenie vyplývajúce z citovaných ustanovení zák. č. 180/1995 Z.z. nemajú povahu vyvlastnenia (lebo zasahujú do vlastníckeho práva len v podobe obmedzenej dispozície s ním), možno vyvodiť záver, že nie sú v rozpore s ústavnými zásadami upravujúcimi samotnú ochranu vlastníckeho práca. Rovnako nie je v rozpore ani s ustanoveniami upravujúcimi jeho obmedzenie, lebo je daná existencia verejného záujmu spočívajúca v nadmernom a neúnosnom stupni rozdrobenosti pozemkového vlastníctva v Slovenskej republike. Tento stav si nepochybne vyžaduje obmedzenie ďalšieho drobenia poľnohospodárskej a lesnej pôdy nachádzajúcej sa mimo zastavaného územia obce a zabezpečenie funkčnosti poľnohospodárskej a lesnej výroby. Konkurenciu ochrany dispozičného práva vlastníka s predmetom vlastníctva so zabezpečením funkčnosti poľnohospodárskych a lesných pozemkov treba nepochybne vyriešiť v prospech zabezpečenia funkčnosti uvedených pozemkov, lebo v tomto prípade ide o ochranu verejného záujmu, ktorý prevyšuje individuálny záujem vlastníka, resp. spoluvlastníka veci. Túto situáciu však nemožno považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa v zmysle § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo/187/2006). Preto na veci nič nemení ani tvrdenie žalovaného v rade 2/ pred súdom prvej inštancie, že predmetný pozemok chce využívať na pestovanie potravín pre svoju rodinu vzhľadom na pandemickú situáciu v súčasnej dobe.

12. Primeranou náhradou pri vyporiadání zrušeného podielového spoluvlastníctva je príslušný podiel všeobecnej ceny veci (R 43/1997). Ide o hodnotový ekvivalent vyjadrený v peniazoch, umožňujúci podľa miestnych podmienok obstaranie podobnej veci, aká bola predstavovaná podielom spoluvlastníka, ktorý bol prisúdený inému spoluvlastníkovi. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie pri stanovení primeranej náhrady za odstupujúci spoluvlastnícky podiel žalovaného v rade 2/ vychádzal zo znaleckého posudku č. 88/2020 znalca Ing. Jána Žochňáka, ktorý stanovil hodnotu za 1 m² vo výške 26,44 eur. Zo znaleckého posudku v časti označenej „2. Stanovenie všeobecnej ceny“ znalec konštatuje, že pozemok je mimo zastavaného územia obce, nachádza sa na okraji obce, na ulici, ktorá je rovnobežná s ulicou „T. a podľa potvrdenia obce je určený na výstavbu, prístup je po štrkom spevnenej komunikácii z ulice G., pozemok má obdĺžnikový tvar a svojou kratšou stranou je pri ulici. Vzhľadom na veľký záujem o pozemky v danej lokalite, východiskovú hodnotu pozemku uvažoval 80% z 9,96 eur východiskovej hodnoty okresného mesta T. a využitie pozemku bude vyššie ako doteraz, jedná sa o stavebný pozemok, preto povyšujúci koeficient odhaduje vo veľkosti 2. Ponižujúci koeficient sa nevyskytuje, je vo veľkosti 1,00. Z uvedeného vyplýva, že znalec pri stanovení všeobecnej hodnoty pozemku nevychádzal iba z jeho označenia na liste vlastníctva, ale prihliadal aj na skutočnosť, že je určený na výstavbu. Žalovaný v rade 2/ počas konania namietal výšku stanovenú znalcom, avšak sám do konania nepredložil žiaden iný dôkaz, z ktorého by sa malo vychádzať pri stanovení tejto primeranej náhrady (napr. iný znalecký posudok v zmysle § 206 CSP). To, že žalovaný môže predložiť súdu dôkazy na stanovenie primeranej náhrady mu bolo známe už doručením žaloby na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ako aj na ďalšom pojednávaní, kde sa nezhodli na cene a žalovaná sa vyjadrila, že predloží súdu súkromný znalecký posudok. Teda žalovanému v rade 2/ bol známy takýto postup a vedel, že má možnosť rovnako postupovať ako žalobkyňa. Vzhľadom na uvedené odvolací súd neprihladol na túto odvoláciu námietku žalovaného v rade 2/, a to aj s poukazom na vyjadrenie žalovanej v rade 1/, ktorá dokonca nepožadovala vyplatiť za odstupujúci spoluvlastnícky podiel cenu ako bola stanovená znaleckým posudkom, ale žiadala vyplatiť primeranú náhradu v hodnote 20,- eur/m².

13. Pokiaľ žalovaný v rade 2/ navrhoval zrušiť a vyporiadať podielové spoluvlastníctvo zámenou s podielmi žalobkyne v iných nehnuteľnostiach, ktoré neboli predmetom tohto sporu, odvolací súd považuje za nutné poukázať na to, že súd je viazaný žalobným návrhom v rozsahu, ku ktorým nehnuteľnostiam má dôjsť k zrušeniu a vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva, avšak nie je už

viazaný žalobným návrhom v zmysle § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a to navrhovaným spôsobom vyporiadania podielového spoluvlastníctva. Preto v rámci tohto konania nemohol súd zrušiť a vyporiadať podielové spoluvlastníctvo tak, ako to navrhoval žalovaný v rade 2/, a to zámenou spoluvlastníckych podielov žalobkyne v iných nehnuteľnostiach, ktoré nie sú predmetom tohto konania.

14. Žalovaný v rade 2/ rovnako počas konania pred súdom prvej inštancie navrhoval zamietnuť návrh na zrušenie podielového spoluvlastníctva s poukazom na § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré definoval až na poslednom pojednávaní, že pozemok pripadajúci vo výmere na jeho spoluvlastnícky podiel má záujem využívať na pestovanie potravín pre svoju rodinu v súčasnej pandemickej situácii. Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp.zn. 4Cdo 137/97 vyslovil stanovisko, že: „Dôvodmi hodnými osobitného zreteľa, pre ktoré súd nezruší a nevyporiada podielové spoluvlastníctvo podľa § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka, sú okolnosti prevažne subjektívneho charakteru tak na strane žalovaného (najmä jeho zdravotný stav, vek a sociálna situácia, stav jeho odkázanosti na bývanie v spornej nehnuteľnosti, nedostatok možnosti uspokojiť svoje bytové potreby inde, osobné väzby na nehnuteľnosť), ako aj na strane žalobcu (najmä, ak mu ide len o vyriešenie užívacích vzťahov, pričom otázka zániku spoluvlastníctva nemá pre neho prioritu alebo, že vec má v úmysle predať)“/R 100/1999/. Možnosť zamietnutia návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je výnimkou zo zásady, že nikto nemôže byť nútený zotrvať v podielovom spoluvlastníctve. Zamietnutie návrhu podľa § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka prichádza do úvahy len v mimoriadnych prípadoch, ak sú dané „dôvody hodné osobitného zreteľa“. V danom prípade predpoklady na zamietnutie žaloby na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva neboli naplnené za situácie, keď reálne rozdelenie nehnuteľnosti nebolo dobré možné a účelné využitie vzhľadom na výšku spoluvlastníckych podielov pripadalo u žalobkyni a žalovaný v rade 2/ nepreukázal, že by doteraz nejakým spôsobom spornú nehnuteľnosť užíval na účel pestovania potravín pre rodinu (dokonca zo znaleckého posudku vyplýva, že pozemok je zarastený trávou a burinou, v čase obhliadky je tráva nepokosená), prípadne, že nemá iné pozemky na užívanie za týmto účelom.

15. Vychádzajúc z vyššie konštatovaného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

16. V predmetnej veci potvrdením rozsudku súdu prvej inštancie mala plný úspech žalobkyňa aj v odvolacom konaní, preto jej súd v zmysle § 355 ods. 1 CSP s použitím § 396 ods. 1 CSP vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Tieto jej voči žalovanému v rade 2/ - odvolateľovi. Voči žalovanej v rade 1/ nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko táto voči rozsudku súdu prvej inštancie nepodala odvolanie.

17. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
 - b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
 - c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
 - d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
 - e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
 - f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.
- (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)